

4. Charakterystyka pierwiastków i związków chemicznych – blok s

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1 + 2]	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	Ocena celująca [1 + 2 + 3 + 4 + 5]
<u>Uczeń:</u> – wyjaśnia budowę atomów wodoru i helu na podstawie ich położenia w układzie okresowym pierwiastków chemicznych – wyjaśnia budowę atomu sodu na podstawie jego położenia w układzie okresowym pierwiastków chemicznych – wymienia właściwości fizyczne i chemiczne sodu – pisze wzory najważniejszych związków sodu (np. NaOH, NaCl) – wyjaśnia budowę atomu wapnia na podstawie jego położenia w układzie okresowym pierwiastków chemicznych – podaje kryterium przynależności pierwiastków chemicznych do bloku s – wymienia nazwy i symbole chemiczne pierwiastków bloku s – wymienia właściwości fizyczne, i chemiczne wodoru i helu – podaje wybrany sposób otrzymywania wodoru i pisze odpowiednie równanie reakcji chemicznej – pisze wzór tlenku i wodorotlenku dowolnego pierwiastka chemicznego należącego do bloku s – wymienia właściwości fizyczne i chemiczne helowców oraz porównuje ich aktywność chemiczną – porównuje podobieństwa i właściwości pierwiastków	<u>Uczeń:</u> – przeprowadza doświadczenie chemiczne <i>Badanie właściwości sodu</i> oraz formułuje wniosek – wymienia właściwości fizyczne i chemiczne sodu na podstawie przeprowadzonych doświadczeń chemicznych oraz położenia tego pierwiastka chemicznego w układzie okresowym – pisze wzory i nazwy systematyczne najważniejszych związków sodu oraz podaje ich właściwości – pisze wzory i nazwy chemiczne wybranych związków wapnia (CaCO_3, $\text{CaSO}_4 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$, CaO, $\text{Ca}(\text{OH})_2$) oraz podaje ich właściwości – wyjaśnia kryterium przynależności pierwiastków chemicznych do bloku s i pisze konfigurację elektronową wybranych pierwiastków bloku s – wyjaśnia, dlaczego wodór i hel należą do pierwiastków bloku s – przeprowadza doświadczenie chemiczne, w którego wyniku można otrzymać wodór – wymienia sposoby otrzymywania wodoru oraz pisze odpowiednie równania reakcji chemicznych – pisze wzory ogólne tlenków i wodorotlenków pierwiastków chemicznych bloku s	<u>Uczeń:</u> – porównuje budowę wodorowęglanu sodu i węglanu sodu – pisze równanie reakcji chemicznej otrzymywania węglanu sodu z wodorowęglanu sodu – wybiera hydrat wśród podanych związków chemicznych oraz pisze równania reakcji prażenia tego hydratu – pisze wzory ogólne tlenków, wodoroków, azotków i siarczków pierwiastków chemicznych bloku s – porównuje, jak zmienia się charakter chemiczny pierwiastków bloku s – wyjaśnia, dlaczego wodór, hel, litowce i berylłowce należą do pierwiastków chemicznych bloku s – porównuje, jak w zależności od położenia danego pierwiastka chemicznego w grupie zmienia się aktywność chemiczna litowców i berylłowców – rozwiązuje chemograpy dotyczące pierwiastków chemicznych bloku s – porównuje właściwości metali i niemetalu na podstawie ich położenia w układzie okresowym pierwiastków chemicznych	<u>Uczeń:</u> – projektuje związków chemicznych pierwiastków bloku s zmieniają się w bloku – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Reakcja cynku z kwasem chlorowodorowym</i> i formułuje wniosek – pisze wzór nadtlenku sodu – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Reakcja chloru z sodem</i> oraz pisze odpowiednie równanie reakcji chemicznej w postaci zapisu cząsteczkowego i jonowego – pisze wzory tlenków albo wymienia tlenki obojętne, kwasowe, zasadowe i amfoteryczne wśród tlenków omawianych pierwiastków chemicznych – pisze równania reakcji chemicznych potwierdzające charakter chemiczny danego tlenku – porównuje charakter chemiczny, aktywność chemiczną oraz elektroujemność pierwiastków bloku s i udowadnia, że właściwości te zmieniają się w bloku s – porównuje właściwości sodu i wapnia na podstawie położenia tych pierwiastków chemicznych w układzie okresowym – wyjaśnia różnicę między tlenkiem, nadtlenkiem i ponadtlenkiem	<u>Uczeń:</u> – rozwiązuje chemograpy o dużym stopniu trudności dotyczące pierwiastków chemicznych bloku s

<u>chemicznych bloków w ramach grup układu okresowego i zmiany tych właściwości w okresach</u>				
--	--	--	--	--

5. Charakterystyka pierwiastków i związków chemicznych – blok p

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1 + 2]	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	Ocena celująca [1 + 2 + 3 + 4 + 5]
<u>Uczeń:</u> – wyjaśnia budowę atomu glinu na podstawie jego położenia w układzie okresowym pierwiastków chemicznych – wymienia właściwości fizyczne i chemiczne glinu – wyjaśnia, na czym polega pasywacja glinu – wyjaśnia pojęcie <i>amfoteryczność</i> na przykładzie wodorotlenku glinu – wyjaśnia budowę atomu krzemu na podstawie jego położenia w układzie okresowym pierwiastków chemicznych – wymienia zastosowania krzemu, wiedząc, że jest on półprzewodnikiem – pisze wzór i nazwę systematyczną związku krzemu, który jest głównym składnikiem piasku – wyjaśnia budowę atomu tlenu na podstawie jego położenia w układzie okresowym pierwiastków chemicznych – pisze równania reakcji spalania węgla, siarki i magnezu w tlenie – wymienia właściwości fizyczne i chemiczne tlenu – wyjaśnia budowę atomu azotu na podstawie jego położenia w układzie okresowym pierwiastków chemicznych – wymienia właściwości fizyczne i chemiczne azotu – pisze wzory najważniejszych związków azotu (kwasu	<u>Uczeń:</u> – wymienia właściwości fizyczne i chemiczne wapnia na podstawie jego położenia w układzie okresowym pierwiastków chemicznych oraz przeprowadzonych doświadczeń chemicznych – wymienia właściwości fizyczne i chemiczne glinu na podstawie jego położenia w układzie okresowym pierwiastków chemicznych oraz przeprowadzonych doświadczeń chemicznych – pisze wzory i nazwy systematyczne najważniejszych związków azotu i tlenu (np. N_2O_5, HNO_3) – pisze wzory i nazwy systematyczne najważniejszych związków siarki (np. SO_2, SO_3, H_2SO_4) – wyjaśnia pojęcie pasywacji oraz rolę, jaką odgrywa ten proces w przemyśle materiałów konstrukcyjnych – wyjaśnia, na czym polega amfoteryczność wodorotlenku glinu, zapisując odpowiednie równania reakcji chemicznych – wymienia właściwości fizyczne i chemiczne krzemu na podstawie położenia tego pierwiastka chemicznego w układzie okresowym – wymienia właściwości fizyczne i chemiczne tlenu oraz azotu na podstawie położenia tych pierwiastków chemicznych w układzie okresowym	<u>Uczeń:</u> – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Działanie mocnych kwasów nieutleniających na glin</i>, pisze odpowiednie równanie reakcji chemicznej i formułuje wniosek – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Pasywacja glinu w kwasie azotowym(V)</i>, pisze odpowiednie równanie reakcji chemicznej i formułuje wniosek – wymienia właściwości krzemionki – podaje sposoby otrzymywania oraz właściwości amoniaku – podaje sposoby otrzymywania oraz właściwości soli amonowych – wyjaśnia, jak wraz ze zwiększaniem się liczby atomowej zmienia się aktywność chemiczna oraz właściwości utleniające fluorowców – porównuje pierwiastki bloku p pod względem tego, jak zmieniają się ich właściwości, elektroujemność, aktywność chemiczna i charakter chemiczny – przeprowadza doświadczenie chemiczne <i>Otrzymywanie chloru</i> pisze odpowiednie równanie reakcji chemicznej i formułuje wniosek – przeprowadza doświadczenie chemiczne <i>Reakcja sodu z chlorem</i> pisze odpowiednie równanie reakcji chemicznej i formułuje wniosek – rozwiązuje chemograpy dotyczące pierwiastków chemicznych bloku – porównuje właściwości metali i niemetałów na podstawie ich	<u>Uczeń:</u> – projektuje związków chemicznych pierwiastków bloku s zmieniają się w bloku – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Badanie właściwości amoniaku</i>, pisze odpowiednie równanie reakcji chemicznej i formułuje wniosek – pisze wzory tlenków albo wymienia tlenki obojętne, kwasowe, zasadowe i amfoteryczne wśród tlenków omawianych pierwiastków chemicznych – pisze równania reakcji chemicznych potwierdzające charakter chemiczny danego tlenku – porównuje charakter chemiczny, aktywność chemiczną oraz elektroujemność pierwiastków bloku p i udowadnia, że właściwości te zmieniają się w ramach bloku – rozwiązuje chemograpy o dużym stopniu trudności dotyczące pierwiastków chemicznych bloku p – porównuje typowe właściwości chemiczne wodorotlenków pierwiastków 17. grupy, z uwzględnieniem ich zachowania wobec wody i zasad – porównuje właściwości glinu, krzemu, tlenu, azotu, siarki i chloru na podstawie położenia tych pierwiastków chemicznych w układzie okresowym	<u>Uczeń:</u> – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Badanie właściwości stężonego kwasu azotowego(V)</i>, pisze odpowiednie równanie reakcji chemicznej i formułuje wniosek – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Otrzymywanie siarki plastycznej</i> i formułuje wniosek – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Badanie właściwości tlenku siarki(IV)</i> i formułuje wniosek – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Badanie właściwości stężonego roztworu kwasu siarkowego(VI)</i> i formułuje wniosek – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Otrzymywanie siarkowodoru z siarczku żelaza(II) i kwasu chlorowodorowego</i> oraz pisze odpowiednie równanie reakcji chemicznej – przeprowadza doświadczenie chemiczne <i>Działanie chloru na substancje barwne</i> i formułuje wniosek

<u>azotowego(V), azotanów(V))</u> – <u>wyjaśnia budowę atomu siarki na podstawie jego położenia w układzie okresowym pierwiastków chemicznych</u> – <u>wymienia właściwości fizyczne i chemiczne siarki</u> – <u>pisze wzory najważniejszych związków siarki (tlenku siarki(IV), tlenku siarki(VI), kwasu siarkowego(VI) i siarczanów(VI))</u> – <u>wyjaśnia budowę atomu chloru na podstawie jego położenia w układzie okresowym pierwiastków chemicznych</u> – <u>pisze wzory najważniejszych związków chloru (kwasu chlorowodorowego i chlorków)</u> – <u>porównuje, jak zmienia się moc kwasów beztlenowych fluorowców wraz ze zwiększaniem się masy atomów fluorowców</u> – <u>podaje kryterium przynależności pierwiastków chemicznych do bloku p</u> – <u>wymienia właściwości fizyczne i chemiczne borowców oraz wzory tlenków borowców i podaje ich charakter chemiczny</u> – <u>wymienia nazwy i symbole chemiczne pierwiastków bloku p</u> – <u>wymienia właściwości fizyczne i chemiczne węglowców oraz wzory tlenków węglowców i podaje ich charakter chemiczny</u> – <u>wymienia właściwości fizyczne i chemiczne azotowców oraz przykładowe wzory tlenków, kwasów i soli azotowców</u> – <u>wymienia właściwości fizyczne i chemiczne tlenowców oraz</u>	– <u>wyjaśnia zjawisko alotropii na przykładzie tlenu i porównuje różnice we właściwościach odmian alotropowych tlenu</u> – <u>przeprowadza doświadczenie chemiczne <i>Otrzymywanie tlenu z manganianu(VII) potasu</i> pisze odpowiednie równanie reakcji chemicznej i formułuje wniosek</u> – <u>przeprowadza doświadczenie chemiczne <i>Spalanie węgla, siarki i magnezu w tlenie</i>, pisze odpowiednie równanie reakcji chemicznej i formułuje wniosek</u> – <u>wymienia właściwości fizyczne i chemiczne siarki na podstawie położenia tego pierwiastka chemicznego w układzie okresowym pierwiastków oraz wyników przeprowadzonych doświadczeń chemicznych</u> – <u>wymienia odmiany alotropowe siarki</u> – <u>wyjaśnia pojęcie <i>higroskopijność</i></u> – <u>wyjaśnia pojęcie <i>woda chlorowa</i> i podaje jej właściwości</u> – <u>pisze równania reakcji chemicznych chloru z wybranymi metalami</u> – <u>wymienia właściwości fizyczne i chemiczne chloru na podstawie przeprowadzonych doświadczeń chemicznych i położenia tego pierwiastka chemicznego w układzie okresowym pierwiastków chemicznych</u> – <u>projektuje doświadczenie chemiczne, w którego wyniku można otrzymać chlorowodór w reakcji syntezy, oraz pisze odpowiednie równanie reakcji chemicznej</u>	<u>położenia w układzie okresowym pierwiastków chemicznych</u>		
--	---	---	--	--

<u>przykładowe wzory związków tlenowców (tlenków, nadtlenków, siarczków i wodorków)</u> – <u>wymienia właściwości fizyczne i chemiczne fluorowców oraz przykładowe wzory związków fluorowców</u> – <u>porównuje, jak zmienia się aktywność chemiczna fluorowców wraz ze zwiększaniem się liczby atomowej</u> – <u>porównuje, jak zmieniają się aktywność chemiczna i charakter chemiczny pierwiastków bloku p</u> – <u>porównuje podobieństwa i właściwości pierwiastków chemicznych bloku d i f w ramach grup układu okresowego i zmiany tych właściwości w okresach</u>	– <u>projektuje doświadczenie chemiczne, w którego wyniku można otrzymać chlorowód z soli kamiennej, oraz pisze odpowiednie równanie reakcji chemicznej</u> – <u>wyjaśnia kryterium przynależności pierwiastków chemicznych do poszczególnych bloków energetycznych i pisze konfigurację elektronową wybranych pierwiastków bloku s</u> – <u>wyjaśnia kryterium przynależności pierwiastków chemicznych do bloku p i pisze konfigurację elektronową wybranych pierwiastków bloku p</u> – <u>porównuje, jak zmienia się charakter chemiczny tlenków węglowców</u> – <u>porównuje, jak zmienia się charakter chemiczny tlenków azotowców</u> – <u>podaje sposób otrzymywania amoniaku</u> – <u>wymienia właściwości amoniaku</u> – <u>pisze wzory i nazwy systematyczne wybranych soli azotowców</u> – <u>porównuje, jak zmienia się charakter chemiczny tlenków siarki, selenu i telluru</u> – <u>pisze wzory i nazwy systematyczne związków chemicznych tlenowców</u> – <u>wyjaśnia, jak – wraz ze zwiększaniem się liczby atomowej – zmienia się aktywność chemiczna tlenowców</u> – <u>porównuje, jak zmieniają się właściwości fluorowców</u> – <u>wyjaśnia, jak zmieniają się aktywność chemiczna i właściwości utleniające fluorowców</u>			
--	---	--	--	--

	– <u>pisze wzory i nazwy systematyczne kwasów tlenowych i beztlenowych fluorowców oraz porównuje, jak zmienia się moc tych kwasów</u>– <u>wymienia typowe właściwości pierwiastków chemicznych bloku</u>		

6. Charakterystyka pierwiastków i związków chemicznych – blok d i f

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1 + 2]	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	Ocena celująca [1 + 2 + 3 + 4 + 5]
<u>Uczeń:</u> – podaje kryterium przynależności pierwiastków chemicznych do bloków d i f – wymienia pierwiastki chemiczne bloku d – pisze konfigurację elektronową atomów manganu i żelaza – pisze konfigurację elektronową atomów miedzi i chromu, uwzględniając promocję elektronu – pisze wzory i nazwy systematyczne związków chemicznych, które tworzy chrom – określa, od czego zależy charakter chemiczny związków chromu – pisze wzory i nazwy systematyczne związków chemicznych, które tworzy mangan – wyjaśnia, od czego zależy charakter chemiczny związków manganu – porównuje aktywność chemiczną żelaza na podstawie wartości potencjału standardowego redukcji – pisze wzory i nazwy systematyczne związków żelaza oraz wymienia ich właściwości – wymienia nazwy systematyczne i wzory sumaryczne związków miedzi oraz podaje ich właściwości – wymienia typowe właściwości pierwiastków chemicznych bloku d – porównuje podobieństwa i właściwości pierwiastków chemicznych bloku d w ramach grup układu okresowego i zmiany tych właściwości w okresach	<u>Uczeń:</u> – wyjaśnia kryterium przynależności pierwiastków chemicznych do bloków d i f i pisze konfigurację elektronową wybranych pierwiastków bloku d	<u>Uczeń:</u> – wybiera hydrat wśród podanych związków chemicznych oraz pisze równania reakcji prażenia tego hydratu – pisze konfigurację elektronową pierwiastków chemicznych bloku d z uwzględnieniem promocji elektronu – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Otrzymywanie wodorotlenku chromu(III)</i> pisze odpowiednie równanie reakcji chemicznej i formułuje wniosek – wyjaśnia zależność charakteru chemicznego związków chromu i manganu od stopni utlenienia atomu chromu i atomu manganu w tych związkach chemicznych – wymienia nazwy i symbole chemiczne pierwiastków chemicznych bloku d – rozwiązuje chemograpy dotyczące pierwiastków chemicznych bloku d – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Otrzymywanie wodorotlenku miedzi(II)</i>, pisze odpowiednie równanie reakcji chemicznej i formułuje wniosek – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Badanie właściwości wodorotlenku miedzi(II)</i>, pisze odpowiednie równanie reakcji chemicznej i formułuje wniosek – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Reakcja miedzi ze stężonym roztworem kwasu azotowego(V)</i>, pisze odpowiednie	<u>Uczeń:</u> – pisze wzory tlenków albo wymienia tlenki obojętne, kwasowe, zasadowe i amfoteryczne wśród tlenków omawianych pierwiastków chemicznych – pisze równania reakcji chemicznych potwierdzające charakter chemiczny danego tlenku – projektuje doświadczenie chemiczne umożliwiające zbadanie właściwości związków manganu, chromu, miedzi i żelaza – rozwiązuje chemograpy o dużym stopniu trudności dotyczące pierwiastków chemicznych bloku d – podaje kryterium przynależności pierwiastków chemicznych do bloku f – wyjaśnia pojęcia <i>lantanowce</i> i <i>aktynowce</i> – charakteryzuje lantanowce i aktynowce	<u>Uczeń:</u> – projektuje i przeprowadza doświadczenia, w których wykazuje wpływ środowiska na właściwości utleniające KMnO_4; pisze odpowiednie równania reakcji chemicznych i uzgadania je z zastosowaniem bilansu jonowo-elektronowego – projektuje i przeprowadza doświadczenia, w których wykazuje właściwości utleniające $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$; pisze odpowiednie równania reakcji chemicznych i uzgadania je z zastosowaniem bilansu jonowo-elektronowego – projektuje i przeprowadza doświadczenia, w których wykazuje trwałość jonów chromianowych(VI) i dichromianowych(VI) w odpowiednim środowisku – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Reakcja wodorotlenku chromu(III) z kwasem i zasadą</i>, pisze odpowiednie równanie reakcji chemicznej i formułuje wniosek – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Utlenianie jonów chromu(III) nadtlenkiem wodoru w środowisku zasadowym</i>, pisze odpowiednie równanie reakcji chemicznej i formułuje wniosek – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Reakcja chromianu(VI) sodu z kwasem siarkowym(VI)</i>, pisze odpowiednie równanie reakcji

		<u>równanie reakcji chemicznej i formułuje wniosek</u> – <u>porównuje właściwości metali i niemetalu na podstawie ich położenia w układzie okresowym pierwiastków chemicznych</u>		<u>chemicznej i formułuje wniosek</u> – <u>projektuje doświadczenie chemiczne</u> <u>Reakcja dichromianu(VI) potasu z azotanem(III) potasu w środowisku kwasowym, pisze odpowiednie równanie reakcji chemicznej oraz udowadnia, że jest to reakcja utleniania-redukcji (wskazuje utleniacz, reduktor, proces utleniania i proces redukcji)</u> – <u>projektuje doświadczenie chemiczne</u> <u>Reakcja manganianu(VII) potasu z siarczanem(IV) sodu w środowiskach kwasowym, obojętnym i zasadowym, pisze odpowiednie równania reakcji chemicznych oraz udowadnia, że są to reakcje utleniania-redukcji (wskazuje utleniacz, reduktor, proces utleniania i proces redukcji)</u> – <u>projektuje doświadczenie chemiczne</u> <u>Badanie trwałości wodorotlenku manganu(II), pisze odpowiednie równanie reakcji chemicznej i formułuje wniosek</u> – <u>projektuje doświadczenie chemiczne</u> <u>Otrzymywanie wodorotlenku żelaza(II) i badanie jego właściwości, pisze odpowiednie równanie reakcji chemicznej i formułuje wniosek</u> – <u>projektuje doświadczenie chemiczne</u> <u>Otrzymywanie wodorotlenku żelaza(III) i badanie jego właściwości, pisze odpowiednie równanie reakcji chemicznej i formułuje wniosek</u>
--	--	---	--	---

Propozycja wymagań programowych na poszczególne oceny opracowana na podstawie programu nauczania autorstwa Marii Litwin

i Szaroty Styki-Wlaziło do treści zawartych w podręczniku do zakresu rozszerzonego dla liceum i technikum – *NOWA To jest chemia*, cz. 3

1. Chemia organiczna jako chemia związków węgla

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1 + 2]	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	Ocena celująca [1 + 2 + 3 + 4 + 5]
Uczeń: - wymienia właściwości atomu węgla na podstawie położenia tego pierwiastka w układzie okresowym pierwiastków chemicznych - wyjaśnia pojęcie <i>alotropia</i> - wymienia nazwy odmian alotropowych węgla - podaje podział chemii na organiczną i nieorganiczną - wymienia pierwiastki chemiczne wchodzące w skład związków organicznych - wyjaśnia pojęcia: <i>wzór elementarny (empiryczny)</i>, <i>wzór rzeczywisty (sumaryczny)</i> - wymienia metody rozdzielania mieszanin i oczyszczania związków chemicznych - podaje podział typów reakcji chemicznych stosowanych w chemii organicznej: reakcje substytucji, reakcje addycji, reakcje eliminacji, reakcje jonowe, reakcje rodnikowe	Uczeń: - omawia występowanie węgla w środowisku przyrodniczym - wymienia różnice we właściwościach odmian alotropowych węgla - wyjaśnia, dlaczego atom węgla w większości związków chemicznych tworzy cztery wiązania kowalencyjne	Uczeń: - wyjaśnia przyczynę różnic między właściwościami odmian alotropowych węgla - wymienia przykłady nieorganicznych związków węgla i przedstawia ich właściwości - charakteryzuje hybrydyzację jako operację matematyczną, a nie proces fizyczny - wyjaśnia pojęcia: <i>krystalizacja, ekstrakcja, chromatografia, destylacja, sublimacja, resublimacja, elektroforeza, dekantacja</i> - wyjaśnia, w jaki sposób przebiega rozdzielanie mieszanin jednorodnych i niejednorodnych na składniki - projektuje doświadczenia chemiczne umożliwiające rozdzielanie na składniki mieszanin jednorodnych i niejednorodnych - projektuje doświadczenie chemiczne <i>Rozdzielanie składników tuszu metodą chromatografii bibułowej</i> - wyjaśnia i stosuje pojęcia: <i>wzór sumaryczny, wzór strukturalny, wzór półstrukturalny, wzór grupowy, wzór szkieletowy</i> - rozróżnia typy reakcji chemicznych stosowanych w chemii organicznej: reakcja substytucji, reakcja addycji, reakcja eliminacji oraz reakcje	Uczeń: - podaje zastosowania diamentu, grafitu, grafenu i fullereny - wyjaśnia rozwój chemii organicznej - wyjaśnia znaczenie związków organicznych i ich różnorodność - projektuje doświadczenie chemiczne <i>Wykrywanie obecności węgla i wodoru w produkcie spożywczym zawierającym związki organiczne</i> i formułuje wniosek - projektuje doświadczenie chemiczne <i>Wykrywanie obecności siarki i azotu w białku jaja</i> i formułuje wniosek - ustala wzory empiryczny (elementarny) i rzeczywisty (sumaryczny) danego związku organicznego na podstawie jego składu i masy molowej - podaje założenia teorii strukturalnej budowy związków organicznych - podaje przykłady reakcji substytucji, addycji, eliminacji, jonowych i rodnikowych	Uczeń: - wyszukuje, porządkuje i prezentuje informację o zastosowaniu węgla aktywowanego w medycynie - ustala wzory empiryczny (elementarny) i rzeczywisty (sumaryczny) danego związku organicznego w zadaniach problemowych

		jonowe i rodnikowe		
--	--	--------------------	--	--

2. Węglowodory

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1 + 2]	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	Ocena celująca [1 + 2 + 3 + 4 + 5]
Uczeń: – wyjaśnia pojęcia: <i>węglowodory, alkany, cykloalkany, alkeny, alkiny, węglowodory aromatyczne (areny), metylobenzen (toluen), szereg homologiczny, grupa alkilowa, reakcja substytucji, reakcja addycji, reakcja eliminacji, polimeryzacja, polimer, monomer, mer, wiązania zdelokalizowane, pierścień aromatyczny</i> – określa typ wiązania (σ i π) w cząsteczkach związków organicznych – podaje kryterium podziału węglowodorów ze względu na rodzaj wiązania między atomami węgla w cząsteczce – podaje wzory ogólne alkanów, cykloalkanów, alkenów, alkinów oraz benzenu i na ich podstawie wyprowadza wzory sumaryczne węglowodorów – pisze wzory sumaryczne, strukturalne, półstrukturalne (grupowe) i szkieletowe oraz podaje nazwy systematyczne węglowodorów zawierających do 8 atomów węgla w cząsteczce – wyjaśnia, dlaczego alkany zalicza się do węglowodorów nasyconych – wyjaśnia, dlaczego alkeny i alkiny zalicza się do węglowodorów nienasyconych – wyjaśnia, dlaczego benzen zalicza się do węglowodorów aromatycznych	Uczeń: – pisze konfigurację elektronową atomu węgla w stanach podstawowym i wzbudzonym – wyjaśnia zależność budowy przestrzennej od typu hybrydyzacji orbitali walencyjnych atomów węgla – omawia budowę cząsteczki metanu – wymienia sposoby otrzymywania metanu i bada jego właściwości – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Otrzymywanie metanu</i> oraz pisze odpowiednie równania reakcji chemicznych i formułuje wniosek – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Spalanie metanu</i> oraz pisze odpowiednie równania reakcji chemicznych i formułuje wniosek – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Spalanie butanu</i> oraz pisze odpowiednie równania reakcji chemicznych i formułuje wniosek – stosuje zasady nazewnictwa systematycznego alkanów (proste przykłady) – wyjaśnia pojęcie <i>izomeria</i> – wymienia rodzaje izomerii – wyjaśnia reguły tworzenia nazw systematycznych izomerów węglowodorów – podaje nazwy systematyczne izomerów na podstawie wzorów półstrukturalnych – określa rzędowość atomów węgla	Uczeń: – określa stopnie utlenienia atomu węgla w związkach organicznych – określa przynależność węglowodoru do danego szeregu homologicznego na podstawie jego wzoru sumarycznego – pisze równania reakcji substytucji rodnikowej alkanów na przykładzie reakcji z chlorem lub bromem przy udziale światła – określa rodzaj izomerii podanych związków chemicznych – porównuje właściwości izomerów alkanów – charakteryzuje zmianę właściwości węglowodorów w zależności od długości łańcucha węglowego – określa zależność między rodzajem wiązania (pojedyncze, podwójne, potrójne) a typem hybrydyzacji orbitali walencyjnych atomów węgla – pisze równania reakcji otrzymywania metanu, etenu i etynu – wymienia właściwości metanu, etenu i etynu oraz pisze równania reakcji chemicznych, którym ulegają – projektuje i przeprowadza doświadczenia chemiczne umożliwiające zbadanie właściwości alkanów – podaje przykłady reakcji eliminacji i addycji – wymienia reakcje charakterystyczne	Uczeń: – przewiduje kształt cząsteczki węglowodoru, znając typ hybrydyzacji orbitali walencyjnych atomów węgla – wyjaśnia na dowolnych przykładach mechanizmy reakcji: substytucji, addycji i eliminacji – stosuje zasady bilansu jonowo-elektronowego do ustalenia współczynników stechiometrycznych w równaniach reakcji utleniania-redukcji z udziałem związków organicznych – pisze wzory strukturalne dowolnych węglowodorów (izomerów) oraz określa typ izomerii – pisze równania reakcji polimeryzacji wybranych alkenów i alkinów – projektuje i doświadcza, aby identyfikować produkty całkowitego spalania węglowodorów – pisze równania reakcji spalania węglowodorów z zastosowaniem wzorów ogólnych węglowodorów – udowadnia, że dwa węglowodory o takim samym masowym składzie procentowym mogą należeć do dwóch różnych szeregów homologicznych – projektuje doświadczenia chemiczne dowodzące różnic we właściwościach węglowodorów nasyconych, nienasyconych i aromatycznych – porównuje budowę cząsteczek	Uczeń: – wyjaśnia mechanizm reakcji addycji elektrofilowej z uwzględnieniem reguły Markownikowa, projektuje i przeprowadza doświadczenie dotyczące identyfikacji węglowodorów – projektuje i doświadcza, aby identyfikować węglowodory aromatyczne i niearomatyczne (np. cykloheksan i toluen) – wyjaśnia aromatyczny charakter naftalenu, antracenu i fenantrenu – wymienia przykłady arenów wielopierścieniowych – projektuje i przeprowadza doświadczenia chemiczne <i>Badanie właściwości naftalenu</i> i formułuje wniosek – wykonuje problemowe zadania rachunkowe dotyczące ustalenia wzoru empirycznego i rzeczywistego węglowodoru – wyszukuje, porządkuje, porównuje i prezentuje informacje na temat źródeł węglowodorów w środowisku przyrodniczym – wyszukuje, porządkuje, porównuje i prezentuje informacje na temat przebiegu destylacji ropy naftowej, produktów destylacji ropy naftowej i ich zastosowań – wyszukuje, porządkuje, porównuje i prezentuje informacje na pirolizy węgla kamiennego, produktów pirolizy węgla kamiennego i ich zastosowań

– wyjaśnia, dlaczego metylobenzen (toluen) zalicza się do węglowodorów aromatycznych	- w cząsteczkach węglowodorów – omawia budowę cykloalkanów – wyjaśnia reguły tworzenia nazw systematycznych cykloalkanów – wymienia sposoby otrzymywania metanu, etenu i etynu oraz pisze odpowiednie równania reakcji chemicznych – wyjaśnia budowę cząsteczki etenu i etynu na podstawie hybrydyzacji orbitali walencyjnych atomów węgla – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Otrzymywanie etenu (etylenu)</i> oraz pisze odpowiednie równania reakcji chemicznych i formułuje wniosek – wyjaśnia izomerię konstytucyjną alkenów – podaje zasady tworzenia nazw izomerów alkenów – pisze wzory strukturalne i półstrukturalne izomerów konstytucyjnych alkenów o podanych wzorach sumarycznych i nazwach – wymienia sposoby otrzymywania alkenów – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Otrzymywanie etynu (eacetylenu)</i> oraz pisze odpowiednie równania reakcji chemicznych i formułuje wniosek – pisze równania reakcji spalania całkowitego i niecałkowitego węglowodorów – wyjaśnia izomerię konstytucyjną alkinów – podaje zasady tworzenia nazw izomerów alkinów	- alkenów i alkinów – omawia zmiany właściwości w szeregach homologicznych alkanów, alkenów i alkinów – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Badanie zachowania metanu wobec wody bromowej i roztworu manganianu(VII) potasu</i> oraz pisze odpowiednie równania reakcji chemicznych i formułuje wniosek – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Badanie właściwości butanu</i> oraz pisze odpowiednie równania reakcji chemicznych i formułuje wniosek – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Spalanie etenu oraz badanie zachowania etenu wobec bromu i roztworu manganianu(VII) potasu</i> oraz pisze odpowiednie równania reakcji chemicznych i formułuje wniosek – wyjaśnia regułę Markownikowa – pisze równanie reakcji polimeryzacji etenu i etynu – wyjaśnia, w jaki sposób tworzą się w etenie i etynie wiązania typu σ i π – wyjaśnia, na czym polega izomeria konstytucyjna: szkieletowa, podstawienia (położeniowa) oraz funkcyjna, i podaje przykłady – podaje nazwę systematyczną izomeru na podstawie wzoru półstrukturalnego i odwrotnie (przykłady o średnim stopniu trudności) – określa typy reakcji chemicznych, którym ulega dany węglowodór, i pisze ich równania – odróżnia doświadczalnie	- alkanów, alkenów i alkinów – określa rodzaj wiązań w cząsteczkach węglowodorów – porównuje właściwości alkanów, alkenów i alkinów – porównuje różnice we właściwościach węglowodorów: nasyconych, nienasyconych i aromatycznych – projektuje i przeprowadza doświadczenia chemiczne umożliwiające wskazanie różnic we właściwościach chemicznych węglowodorów nasyconych, nienasyconych i aromatycznych – analizuje wpływ wydobycia paliw kopalnych na stan środowiska przyrodniczego	– wyszukuje, porządkuje, porównuje i prezentuje informacje na temat składu i właściwości benzyny – wyszukuje, porządkuje, porównuje i prezentuje informacje o rodzajach zanieczyszczeń powietrza, wody i gleby, np. o węglowodorach, produktach spalania paliw, pyłach – wyszukuje, porządkuje i prezentuje informacje na temat wpływu zanieczyszczeń na stan środowiska naturalnego, w tym klimatu – wyjaśnia mechanizmy reakcji substytucji, addycji, eliminacji, jonowych i rodnikowych
--	--	---	--	---

	– pisze wzory strukturalne i półstrukturalne izomerów konstytucyjnych alkinów o podanych wzorach sumarycznych i nazwach – wymienia sposoby otrzymywania alkinów – wymienia kryterium przynależności związku chemicznego do węglowodorów aromatycznych – opisuje budowę cząsteczki benzenu na podstawie hybrydyzacji orbitali walencyjnych atomów węgla w benzenie – wyjaśnia pojęcie aromatyczności na przykładzie benzenu – wymienia sposoby otrzymywania benzenu – podaje zasady tworzenia nazw arenów – wyjaśnia izomerię konstytucyjną arenów – podaje zasady tworzenia nazw izomerów arenów – pisze wzory strukturalne i półstrukturalne izomerów konstytucyjnych arenów o podanych wzorach sumarycznych – wymienia reakcje chemiczne, którym ulega benzen (spalanie, bromowanie i chlorowanie z użyciem katalizatora, nitrowanie) – wymienia przykłady (wzory i nazwy) homologów benzenu – wymienia przykłady (wzory i nazwy) arenów wielopierścieniowych – wymienia sposoby otrzymywania metylobenzenu (toluenu) – wymienia reakcje charakterystyczne	- węglowodory nasycone od nienasyconych – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Spalanie etynu oraz badanie zachowania etenu wobec bromu i roztworu manganianu(VII) potasu</i> oraz pisze odpowiednie równania reakcji chemicznych i formułuje wnioski – pisze równania reakcji etynu z bromem, chlorem, wodorem, chlorowodorem, bromowodorem i wodą, wyjaśnia mechanizm tych reakcji chemicznych – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Badanie właściwości benzenu</i> oraz pisze odpowiednie równania reakcji chemicznych i formułuje wnioski – pisze równania reakcji chemicznych, którym ulega benzen (spalanie, chlorowanie i bromowanie w obecności katalizatora i nitrowanie) – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Badanie właściwości metylobenzenu (toluenu)</i> oraz pisze odpowiednie równania reakcji chemicznych i formułuje wnioski – pisze równania reakcji chlorowania i bromowania metylobenzenu (toluenu) w obecności katalizatora lub światła – wyjaśnia, na czym polega kierujący wpływ podstawników I rodzaju i II rodzaju – wyjaśnia izomerię <i>cis-trans</i> oraz <i>E-Z</i> – wymienia przykłady, w których występuje izomeria <i>cis-trans</i> – stosuje zasady nazewnictwa		
--	--	--	--	--

	metrylobenzenu (toluenu) – podaje przykłady węglowodorów nasyconych, nienasyconych i aromatycznych – wyjaśnia pojęcia: <i>izomeria konstytucyjna</i>, <i>izomeria szkieletowa</i>, <i>izomeria położeniowa</i>, <i>izomeria funkcyjna</i>, <i>izomeria cis-trans</i> – wymienia przykłady izomerów <i>cis-trans</i> oraz wyjaśnia różnice między nimi – wyjaśnia pojęcie <i>zielona chemia</i> – wymienia zasady zielonej chemii – wymienia odnawialne źródła energii – proponuje sposoby ochrony środowiska przyrodniczego przed degradacją	izomerów – wyjaśnia pojęcie liczba oktanowa – wymienia sposoby zwiększenia LO benzyny – wyjaśnia, na czym polega reforming – wyjaśnia, na czym polega kraking		
--	---	---	--	--

3. Jednofunkcyjne pochodne węglowodorów – fluorowcopochodne węglowodorów, alkohole i fenole

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1 + 2]	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	Ocena celująca [1 + 2 + 3 + 4 + 5]
Uczeń: – wyjaśnia pojęcia: <i>pochodne węglowodorów, jednofunkcyjne pochodne węglowodorów, grupa funkcyjna, fluorowcopochodne, alkohole mono- i polihydroksylowe, fenole, grupa hydroksylowa, grupa aromatyczna</i> – pisze wzory i podaje nazwy grup funkcyjnych, które występują w związkach organicznych – podaje wzory ogólne fluorowcopochodnych węglowodorów, alkoholi monohydroksylowych i fenoli, na ich podstawie wyprowadza wzory sumaryczne węglowodorów – pisze wzory sumaryczne, strukturalne, półstrukturalne (grupowe) i szkieletowe oraz podaje nazwy systematyczne fluorowcopochodnych węglowodorów, alkoholi i fenoli zawierających do 8 atomów węgla w cząsteczce – podaje podział alkoholi ze względu na liczbę grup hydroksylowych, rzędowość atomu węgla oraz rodzaj grupy węglowodorowej w cząsteczce alkoholu monohydroksylowych – podaje podział fenoli ze względu na liczbę grup hydroksylowych	Uczeń: – podaje zasady tworzenia nazw fluorowcopochodnych węglowodorów – wyjaśnia izomerię konstytucyjną fluorowcopochodnych węglowodorów – podaje zasady tworzenia nazw izomerów fluorowcopochodnych węglowodorów – pisze wzory strukturalne i półstrukturalne izomerów konstytucyjnych fluorowcopochodnych węglowodorów o podanych wzorach sumarycznych – wymienia metody otrzymywania fluorowcopochodnych węglowodorów – ustala rzędowość alkoholi – podaje zasady tworzenia nazw alkoholi monohydroksylowych – wyjaśnia izomerię konstytucyjną alkoholi monohydroksylowych – podaje zasady tworzenia nazw izomerów alkoholi monohydroksylowych – pisze wzory strukturalne i półstrukturalne izomerów konstytucyjnych alkoholi monohydroksylowych o podanych wzorach sumarycznych – pisze równania reakcji spalania całkowitego i niecałkowitego alkoholi – pisze równania reakcji etanolu	Uczeń: – pisze równania reakcji otrzymywania alkenów z fluorowcopochodnych w wyniku reakcji eliminacji – omawia zmiany właściwości w szeregu homologicznym fluorowcopochodnych węglowodorów – omawia budowę i właściwości fluorowcopochodnych węglowodorów aromatycznych – omawia reakcje chlorowania i bromowania metylobenzen (toluenu) w obecności katalizatora oraz pod wpływem światła lub temperatury – wyjaśnia wpływ kierującego atomów fluorowców w pierścieniu aromatycznym – porównuje budowę alkoholi i wskazuje alkohole pierwszo-, drugo- i trzeciorzędowe – pisze równania reakcji otrzymywania alkoholi monohydroksylowych – omawia zmiany właściwości w szeregu homologicznym alkoholi – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Badanie właściwości etanolu</i> oraz pisze odpowiednie równania reakcji chemicznych i formułuje wniosek – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Reakcja etanolu z sodem</i> oraz pisze odpowiednie równania reakcji chemicznych i formułuje	Uczeń: – wyjaśnia przebieg reakcji eliminacji jako jednej z metod otrzymywania związków nienasyconych; omawia właściwości fluorowcopochodnych węglowodorów – przewiduje ciąg przemian umożliwiających otrzymywanie alkenów z alkanów z udziałem fluorowcopochodnych węglowodorów; zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych – wyjaśnia przebieg reakcji polimeryzacji fluorowcopochodnych węglowodorów na przykładach PVC i PTFE – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Badanie zachowania alkoholi pierwszo-, drugo- i trzeciorzędowych wobec utleniaczy</i> oraz pisze odpowiednie równania reakcji chemicznych i formułuje wniosek – przewiduje ciąg przemian umożliwiających otrzymanie etanolu sodu z węgla wapnia i odpowiednich odczynników nieorganicznych; zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych – opisuje zachowanie alkoholi pierwszo-, drugo- i trzeciorzędowych wobec utleniaczy – porównuje doświadczalnie charakter chemiczny alkoholi	Uczeń: – wyszukuje, porządkuje, porównuje i prezentuje informacje o podstawowych rodzajach i źródłach zanieczyszczeń powietrza (np. freonach) – wyszukuje, porządkuje, porównuje i prezentuje informacje o tworzywach sztucznych – wyszukuje, porządkuje, porównuje i prezentuje informacje o zagrożeniach związanych z gazami powstającymi w wyniku spalania tworzyw – wyszukuje, porządkuje, porównuje i prezentuje informacje o metodach otrzymywania alkoholi monohydroksylowych – wyszukuje, porządkuje, porównuje i prezentuje informacje o właściwościach fizycznych i chemicznych alkoholi – wyszukuje, porządkuje, porównuje i prezentuje informacje o zastosowaniach alkoholi – wyszukuje, porządkuje, porównuje i prezentuje informacje o właściwościach leczniczych i toksycznych etanolu – wyszukuje, porządkuje, porównuje i prezentuje informacje o procesach zachodzących podczas wyrabiania ciasta i pieczenia chleba, produkcji wina – wyszukuje, porządkuje, porównuje i prezentuje informacje o metodach otrzymywania alkoholi

	z sodem, chlorowodorem i bromowodorem – opisuje budowę alkoholi polihydroksylowych – podaje zasady tworzenia nazw alkoholi polihydroksylowych – podaje zasady tworzenia nazw fenoli – wyjaśnia izomerię konstytucyjną fenoli – podaje zasady tworzenia nazw izomerów fenoli – pisze równania reakcji otrzymywania fenoli	wniosek – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Reakcja etanolu z chlorowodorem</i> oraz pisze odpowiednie równania reakcji chemicznych i formułuje wniosek – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Wykrywanie obecności etanolu</i> oraz pisze odpowiednie równania reakcji chemicznych i formułuje wniosek – omawia właściwości alkoholi monohydroksylowych na przykładzie etanolu i metanolu – pisze równanie reakcji hydrolizy alkoholanu i uzasadnia odczyn zasadowy jego wodnego roztworu – pisze równanie eliminacji cząsteczki wody z cząsteczki alkoholu – pisze równania reakcji otrzymywania alkoholi polihydroksylowych – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Badanie właściwości propano-1,2,3-triolu (glicerolu)</i> oraz pisze odpowiednie równania reakcji chemicznych i formułuje wniosek – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Reakcja propano-1,2,3-triolu (glicerolu) z sodem</i> oraz pisze odpowiednie równania reakcji chemicznych i formułuje wniosek – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Badanie zachowania alkoholi wobec wodorotlenku miedzi(II)</i> oraz pisze odpowiednie równania reakcji chemicznych i formułuje wniosek	mono- i polihydroksylowych na przykładzie etanolu i glicerolu – wykrywa obecność fenolu – proponuje różne metody otrzymywania alkoholi i fenoli oraz pisze odpowiednie równania reakcji chemicznych – porównuje właściwości alkoholi mono- i polihydroksylowych – planuje ciąg przemian pozwalających otrzymać fenol z odpowiedniego węglowodoru – porównuje budowę cząsteczek alkoholi i fenoli – porównuje właściwości alkoholi i fenoli – projektuje i przeprowadza doświadczenie pozwalające odróżnić alkohol od fenolu – projektuje i przeprowadza doświadczenie chemiczne, które umożliwi porównanie mocy kwasów, np. fenolu i kwasu węglowego, oraz pisze odpowiednie równania reakcji chemicznych	polihydroksylowych – wyszukuje, porządkuje i prezentuje informacje o zastosowaniach alkoholi polihydroksylowych – wyszukuje, porządkuje i prezentuje informacje o właściwościach fizycznych i chemicznych alkoholi polihydroksylowych – wyszukuje, porządkuje i prezentuje informacje o metodach otrzymywania fenoli, pisze odpowiednie równania reakcji – wyszukuje, porządkuje i prezentuje informacje o zastosowaniach fenoli – wyszukuje, porządkuje i prezentuje informacje o właściwościach fizycznych i chemicznych fenoli – projektuje i przeprowadza doświadczenie, którego celem jest identyfikacja różnych związków (jednofunkcyjnych pochodnych węglowodorów) znajdujących się w nieopisanych naczyniach – projektuje i przeprowadza doświadczenie, którego celem jest utlenienie odpowiedniego węglowodoru lub jego pochodnej przy użyciu odpowiednich utleniaczy (KMnO_4, $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$); pisze i uzgadnia równania reakcji, stosując metodę bilansu jonowo-elektronowego – wykonuje problemowe zadania dotyczące ustalenia wzoru empirycznego i rzeczywistego jednofunkcyjnej pochodnej węglowodoru
--	--	--	---	---

		– odróżnia doświadczalnie alkohol monohydrosylowy od alkoholu polihydrosylowego – pisze równania reakcji fenolu z sodem, wodorotlenkiem sodu, bromem i kwasem azotowym(V) – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Badanie właściwości fenolu</i> oraz pisze odpowiednie równania reakcji chemicznych i formułuje wniosek – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Reakcja fenolu z wodorotlenkiem sodu</i> oraz pisze odpowiednie równania reakcji chemicznych i formułuje wniosek – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Reakcja fenolu z wodą bromową</i> oraz pisze odpowiednie równania reakcji chemicznych i formułuje wniosek – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Wykrywanie fenolu – reakcja fenolu z chlorkiem żelaza(III)</i> oraz pisze odpowiednie równania reakcji chemicznych i formułuje wniosek – wyjaśnia wpływ pierścienia benzenowego na charakter chemiczny fenoli		
--	--	---	--	--